

Aanpassingen van het Concept Meerjarenprogramma Aardbevingsbestendig en Kansrijk Groningen 2016-2020

Deel 1, 4.2 deel 3, extra alinea toevoegen aan het eind

3. Gebouwen waar veel mensen samenkomen

Publieksgebouwen vragen eveneens de aandacht. In samenwerking met de Stuurgroep Huisvesting Scholen in het aardbevingsgebied (in dit geval de negen oorspronkelijke gemeenten) zijn in opdracht van de NAM circa 100 scholen geïnspecteerd. Het merendeel van de onderzochte schoolgebouwen betreft het basisonderwijs, maar ook is onderzoek gedaan naar de schoolgebouwen waarin het voortgezet onderwijs en het mbo is ondergebracht. Inmiddels worden in de stad Groningen ook de schoolgebouwen geïnspecteerd en onderzocht. Er bestaat inzicht in veiligheidsaspecten van de hoog risico bouwelementen (HRBE's) en in waar versterking aan de orde is. Als er acute risico's (bijvoorbeeld balkons en schoorstenen) zijn die moeten worden weggenomen, worden deze meteen aangepakt. Op basis van de groene versie van de NPR zijn afspraken gemaakt tussen gemeenten en de NAM over de vervolgstappen. Een dergelijke aanpak is ook voorzien voor zorginfrastructuur. De resultaten hiervan moeten worden meegenomen in het programma.

Bij de schoolgebouwen gaat het om de afstemming op de vraag. Hoe spelen we in op de gevolgen van vergrijzing en ontgroening? Hoe zorgen we dat de nieuwste onderwijskundige inzichten worden meegenomen? In de zorg vinden vergaande inhoudelijke ontwikkelingen plaats. Veel van de gebouwen passen niet meer bij de huidige en toekomstige zorgvisies. Hoe zorgen we dat we daarop voorbereid zijn? Wat is er nodig om in dit kader stappen te zetten naar de gewenste situatie?

Een aanpak van de scholen kan ook aanleiding zijn om de omgeving in één keer mee te nemen, onder andere vanuit het oogpunt om niet bij herhaling straat en buurt overhoop te halen. Dat betekent dat als besloten wordt tot een prioritaire aanpak van gebouwen of objecten ook altijd wordt gezien of de directe omgeving in één keer meegenomen kan en moet worden, bijvoorbeeld de infrastructuur. Dat heeft consequenties voor de aanpak. Zo kan het een voornemen zijn om te koppelen, maar ook hier worden de besluiten genomen door de eigenaar/bewoner of verantwoordelijke instantie.

Conform het Eindadvies 'Handelingsperspectief voor Groningen' van de Commissie Meijdam van 14-12-2015 zal de NAM het maatschappelijk veiligheidsrisico* berekenen, en na toetsing van deze berekeningen door het SodM zal de NCG de uitkomsten hiervan betrekken bij de prioritering van de inspectie en versterkingsopgave.

(voetnoot) *Het maatschappelijk veiligheidsrisico beschrijft de verwachting van de kans, inclusief de variantie daarvan, dat een groep mensen omkomt met verrekening van het basisveiligheidsniveau of dat er schade ontstaat als gevolg van een aardbeving.

Deel II, 3.1.4., na 3, na eerste alinea toevoegen

3. *Gebouwen waar veel mensen samenkomen:*

Ook buiten het kerngebied wordt aan enkele projecten een hoge prioriteit toegekend.

Publieksgebouwen, zoals scholen en zorggebouwen, maar ook dorpshuizen, worden door (veel) meer mensen gelijktijdig gebruikt dan andere gebouwen. Daardoor geldt er een hoger risico. Immers, als een publieksgebouw instort dan is de kans groot dat dit meerdere mensen treft. **Zodra het maatschappelijk veiligheidsrisico is berekend zal dat betrokken worden bij de prioritering.**

Indien er daarbij de mogelijkheid bestaat om in het gebied rondom een publieksgebouw ook andere bouwwerken te versterken door mee te koppelen, dan zal deze worden benut. Dit wordt de omgekeerde koppeling genoemd.

Deel I, hoofdstuk 2.3 tussen de 2^e en 3^e alinea

2.3 Koppelkansen: voorsorteren op morgen

Waar tijd is voor afwegen zijn we verplicht om breder te kijken dan alleen naar het gebouw. Hoe zorgen we dat de school klaar is voor de toekomst? Hoe zorgen we dat inhoudelijke visie op de zorgontwikkeling tot zijn recht komt? Hoe voorkomen we dat er in de toekomst leegstand ontstaat, waardoor de leefbaarheid in het geding kan komen? Er is alle reden om de versterking van gebouwen te combineren met en te koppelen aan nieuwe ontwikkelingen, inzichten en wensen op het gebied van onderwijs, zorg, leefbaarheid, duurzaamheid en de regionale arbeidsmarkt, en zo voor te sorteren op de toekomst.

Dergelijke inhoudelijke vernieuwingen worden vaak gekoppeld aan groot onderhoud en nieuwbouw. In die zin zouden de vragen naar koppelkansen nu niet op het goede moment op tafel komen. De aardbevingen zijn immers de reden om de bestaande gebouwen aan te pakken. Maar deze regio heeft te maken met bevolkingskrimp. De leefbaarheid van de dorpen en buurten staat al langer op de agenda. De vergrijzing en de ontgroening doen zich op tal van plaatsen voor. Het is daarbij goed om ons te realiseren dat gebouwen in dit gebied het risico lopen dat zij morgen hun functie verliezen. Maar ook dat een ingrijpende versterkingsoperatie de levensduur van de betrokken gebouwen kan verlengen. Daarom zou het onjuist en een gemiste kans zijn om nieuwe ontwikkelingen en nieuwe wensen niet mee te nemen. Wie wil voorsorteren op morgen, moet de ambitie hebben om van de nood een deugd te maken. Dit is een belangrijke notie naar alle partijen in het gebied zelf, maar ook voor de diverse ministeries die verantwoordelijk zijn voor de beleidsvelden onderwijs, zorg, infrastructuur, landbouw en wonen.

De minister stelt vast dat er aanvullende middelen nodig kunnen zijn om daar waar de bestaande budgetten voor versterking leefbaarheid en kansrijk Groningen binnen het €1,2 miljard-pakket en de betreffende overheidsbegrotingen tekort schieten toch toekomstbestendig te investeren. De minister heeft daarom de NCG gevraagd inzichtelijk te maken wat de omvang is van deze eventueel benodigde middelen voor onder meer onderwijs, zorg, cultureel erfgoed en openbare ruimte en toegezegd dat hij op basis daarvan waar nodig dekking zal zoeken. Daarmee wordt voorkomen dat per dossier onderhandelingen met de NAM moeten worden gevoerd.

Centraal in het programma staat het versnellen en verbeteren van de schadeafhandeling en het starten met het aardbevingsbestendig maken van woningen en gebouwen in combinatie met energietransitie-maatregelen. Het koppelen van deze opdrachten aan toekomstbestendige maatregelen en kansen op andere gebieden is van belang. Tegelijkertijd is de snelheid en de voortgang van het schadeherstel en de versterking gewenst.

Deel I, hoofdstuk 3.1, aan het eind van de alinea *Geschillenregeling: Arbitr Aardbevingsschade*

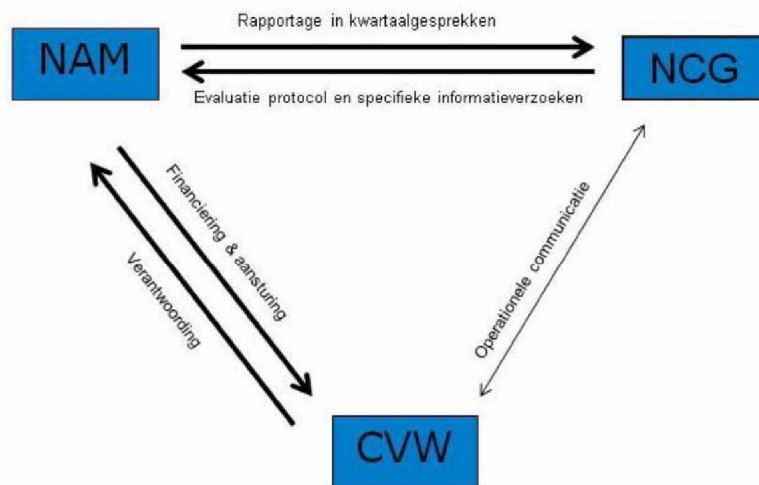
Geschillenregeling: Arbitr Aardbevingsschade

Er wordt een geschillenregeling ingevoerd. De eigenaar-bewoner kan een Arbitr Aardbevingsschade inschakelen wanneer er geen overeenkomst is ontstaan na de eerste inspectie en de contra-expertise. De Arbitr Aardbevingsschade beoordeelt de zaak ter plaatse en doet een uitspraak. Dit is een uitspraak waar het CVW en de NAM zich in beginsel aan verbinden. Voor de eigenaar geldt dat hij zich vervolgens alsnog tot de rechter kan wenden als hij het niet met de uitspraak eens is. De aardbevingskamer die de Rechtbank Groningen heeft ingesteld doet in dat geval binnen een redelijke termijn uitspraak. Het functioneren van het systeem met de Arbitr Aardbevingsschade zal na één en na twee jaar worden geëvalueerd.

Deel II, hoofdstuk 2. 2e alinea onder figuur 4, voetnoot bij 1e x NAM in r4

2. SCHADE

De aardbevingen veroorzaken schade aan huizen, bedrijven, scholen en zorginstellingen. Het raakt veel mensen op een persoonlijke manier. Mensen en bedrijven melden de schade bij het CVW. Het uitgangspunt is dat het CVW alle schadegevallen die worden gemeld beoordeelt. De meeste schademeldingen vallen onder reguliere schade. Maar soms hebben meldingen een samenloop van factoren of is sprake van een combinatie van materiële en immateriële schade. Dan spreken we over complexe schade.

Figuur 4: Reguliere schade - NCG monitort

De NAM en de NCG maken vooraf afspraken over kritische prestatie-indicatoren (KPI's) voor de schadeafhandeling door het CVW. De NAM geeft naar aanleiding van deze afspraken opdracht aan het CVW. De NCG houdt zicht op het functioneren van het CVW, door ontvangst van afschriften van de maandelijkse rapportage van het CVW aan de NAM*. De NCG evalueert met de NAM per kwartaal het functioneren van het CVW en de schadeafhandeling. De NAM rapporteert aan de NCG in kwartaalgesprekken. De NCG kan informatie over schadeafhandeling die nodig is voor de uitvoering van zijn taak opvragen bij de NAM. Bij informatie over individuele gevallen geldt dat de NAM toestemming vraagt aan de eigenaar, conform het protocol gegevensuitwisseling.

(voetnoot) * Begin 2016 komt de NCG met een voorstel om de wijze waarop toezicht wordt gehouden op het CVW ten aanzien van schadeafhandeling en versterking wordt vormgegeven.

Deel II, hoofdstuk 4.3, opsomming 3^e bullet, achter financieringsarrangementen:

4.3 Energie-neutraliteit in de particuliere woningvoorraad

Wat betreft de particuliere woningvoorraad streeft de NCG naar verbetering van de energieprestatie tot nul-op-de-meter voor zover dit proportioneel is in relatie tot de versterkingsopgave bij de te versterken huizen. Daarbij vindt de NCG het ongewenst dat er een verschil in benadering zou ontstaan tussen de huurvoorraad en de particuliere woningvoorraad.

Dit betekent dat we:

- moeten zoeken naar een werkwijze die bij het versterken van bestaande woningen een energieprestatie oplevert, die vergelijkbaar is met de projecten in de huursector en die de toets op een verwachte toekomstige energieprestatienorm kan doorstaan;
- moeten onderzoeken met de betrokken gemeenten, de provincie Groningen en het Ministerie van BZK met welke subsidies de stap naar een energie-neutrale woning overbrugbaar wordt;
- onderzoek moeten doen naar aantrekkelijke financieringsarrangementen (zoals bijvoorbeeld het inzetten van het Nationaal Energiebesparingsfonds), waarbij een extra energieprestatie met een redelijke terugverdientijd betaald kan worden uit de besparing op de energierekening van de woningeigenaar.

Om hier vorm aan te geven stelt de NCG samen met de provincie Groningen een stuurgroep Energietransitie in. Hierin zijn de betrokken overheden (gemeenten, ministeries van Economische Zaken en Binnenlandse Zaken) en de NAM vertegenwoordigd. Deze stuurgroep werkt uit hoe we tot een vergelijkbare benadering en facilitering als bij de corporatiewoningen kunnen komen.

Vertrekpunt is en blijft vanzelfsprekend dat de eigenaar-bewoner zelf de keuze maakt hoe de beschikbare subsidies en financieringsarrangementen in te zetten zijn voor extra energieprestaties boven het niveau dat met het versterken wordt gerealiseerd. Voor het ondersteunen van de keuze van de bewoner is het van belang dat er in het gebied een onafhankelijk adviescentrum aanwezig is. Hiervoor sluiten we aan bij de digitale gemeentelijke energieloketten "Groningen woont slim!". De stuurgroep Energietransitie neemt in haar werkzaamheden mee hoe de digitale loketten kunnen worden verbonden aan een fysiek adviescentrum en ook hoe voor eigenaren van woningen overzichtelijke keuzepakketten voor extra energieprestaties beschikbaar kunnen worden gemaakt.

De NCG zal het CVW verzoeken ruimte te scheppen in de erkenningsregeling om bedrijven te contracteren die in staat zijn energieprestatiegaranties af te geven op het uitgevoerde werk.

Deel 1, hoofdstuk 7.1.7, toevoegen direct aansluitend aan 2^e alinea, na "georganiseerd."

7.1.7. Instrument voor verduurzaming (voorheen Waardevermeerderingsregeling)

De waardevermeerderingsregeling moet in het perspectief geplaatst worden van een betere verdeling van de lusten en de lasten en daarvan een onderdeel zijn. Deze regeling kent zijn oorsprong in de behoefte om de bewoners van het gebied te compenseren voor de geleden overlast. Behalve in (het gevoel van) onveiligheid manifesteert zich deze overlast met name in (herhaalde) schade, en in de overlast die de versterking met zich mee brengt.

De aanpak in Groningen moet zich niet beperken tot schadeherstel en aardbevingsbestendig maken van woningen en gebouwen. Daarom wordt de waardevermeerderingsregeling beëindigd en komt er een nieuwe instrument voor verduurzaming. Uitgangspunt is dat woningeigenaren die overlast gaan ondervinden doordat hun woning moet worden versterkt een vergoeding kunnen aanvragen voor verduurzamingsmaatregelen (zoals energiebesparende voorzieningen en decentrale energieopwekking).

De bewoner staat centraal: woningeigenaren kunnen zelf kiezen welke maatregelen ze willen toepassen. De maatregelen moeten echter aanvullend zijn op en passend bij de versterkingsmaatregelen die gaan plaatsvinden. Daarom wordt de aanvraag voor de verduurzamingsmaatregelen collectief en in samenhang georganiseerd. De regio heeft uitgesproken dit specifieke onderdeel van het meerjarenprogramma niet te kunnen steunen.

De versterkingsopgave werkt van binnen naar buiten en start binnen de 0,2 PGA-contour. Woningen elders in het gebied die versterkt worden, komen eveneens in aanmerking. De maximale bijdrage voor de verduurzamingsmaatregelen moet nog worden vastgesteld, daarbij wordt A gezien of hoogte van de bijdrage afhankelijk wordt van de mate en impact van de versterkingsmaatregelen. Een eigen bijdrage van de woningeigenaar is geen voorwaarde.

Ten aanzien van de huidige regeling moet geconstateerd worden dat van de 135 miljoen een groot deel al is verplicht. Inwoners van de provincie Groningen die schade ondervinden, maar buiten de grenzen van de elf gemeenten wonen, begrijpen niet waarom de regeling niet op hen van toepassing is. Dat geldt dus voor de gemeente Groningen, maar ook voor andere gemeenten (buiten de elf gemeenten die nu in de regeling zijn genoemd), waar schade is opgetreden of zal optreden.

Tegen deze achtergrond, zal de huidige regeling voor het onderdeel schade, tot en met 31 december 2015 met terugwerkende kracht open worden gesteld voor schadegevallen buiten de huidige elf gemeenten. Om in aanmerking te komen voor deze regeling dient de schade ontstaan te zijn op uiterlijk 31 december 2015 en moet de eigenaar-bewoner een melding van deze schade doen bij het CVW op uiterlijk 1 februari 2016. Zodra de schade erkend is, dient de eigenaar-bewoner binnen een maand een aanvraag in te dienen bij het SNN om in aanmerking te komen voor een vergoeding.